

اکولوزن و محیط زیست (با تأکید در کشورهای توسعه یافته)

ترجمه و تألیف

دکتر بهروز کُرد

استادیار دانشگاه آزاد اسلامی واحد ملایر

دکتر امین خادمی

استادیار دانشگاه آزاد اسلامی واحد ملایر

دکتر سارا پورعباسی

استادیار دانشگاه آزاد اسلامی واحد ملایر

بهار ۱۳۹۳

سرشناسه	: پاتهاک، اچ. کی. Pathak, H. K.
عنوان و نام پدیدآور	: اکولوژی و محیط زیست / [اچ. کی. پاتهاک] ترجمه امین خادمی، بهروز گُرد، سارا پورعباسی.
مشخصات نشر	: ملایر: دانشگاه آزاد اسلامی. واحد ملایر، ۱۳۹۳.
مشخصات ظاهری	: ۳۶۵ ص: مصور، جدول.
فروست	: دانشگاه آزاد اسلامی واحد ملایر؛ ۱۰۸.
شابک	: ۹۷۸-۹۶۴-۱۰-۲۶۶۲-۴
وضعیت فهرست‌نویسی: فیا	
موضوع	: Ecology and Environment: عنوان اصلی:
موضوع	: بوم‌شناسی
موضوع	: بوم‌شناسی -- جنبه‌های زیست‌محیطی
شناسه افزوده	: خادمی، امین، ۱۳۵۴ - مترجم
شناسه افزوده	: بهروز، ۱۳۵۷ - مترجم
شناسه افزوده	: پورعباسی، سارا، ۱۳۶۰ - مترجم
شناسه افزوده	: دانشگاه آزاد اسلامی. واحد ملایر
رده‌بندی کنگره	: H ۵۵۵ - ق ۱۳۹۲
رده‌بندی دیویی	: ۵۷۷
شماره کتابشناسی ملی	: ۳۴۱۳۴۵۰

اکولوژی و محیط زیست (با تأکید در کشور ایران) (نویسنده: اچ. کی. پاتهاک)

ترجمه و تألیف: امین خادمی، بهروز گُرد، سارا پورعباسی

چاپ اول: بهار ۱۳۹۳

طراح جلد: مهندس آرش خوشخو

ناشر: سازمان چاپ و انتشارات دانشگاه آزاد اسلامی

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: سازمان چاپ و انتشارات دانشگاه آزاد اسلامی

شمارگان: ۲۰۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۱۰-۲۶۶۲-۴

قیمت: ۱۰۰۰۰۰ ریال

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۵	پیشگفتار مؤلف
۷	پیشگفتار مترجمین
۱۰	۱- اکولوژی
۹۲	۲- محیط زیست
۱۵۴	۳- استراتژیهای مهم در برنامه ریزی اکولوژی
۱۸۸	۴- اهمیت مفهوم محیط در تحقیقات مبتنی بر جامعه
۲۰۶	۵- چشم انداز اکولوژی میکروبی و بیوتکنولوژی زیست محیطی
۲۲۴	۶- ارزیابی اثرات زیست محیطی
۲۷۲	۷- تصمیم گیریهای زیست محیطی
۳۶۲	۸- منابع

پیشگفتار مؤلف

مشخصه دهه ۱۹۷۰ میلادی افزایش آگاهی علمی و عمومی نسبت به مسئله اقلیم و محیط زیست بود. به نحوی که این آگاهی بر اثر یک سری از رویدادها و آشفته‌گی‌های اقلیمی و تخریب محیط آغاز شد و بر این اساس تحقیقات علمی در زمینه تغییرپذیری اقلیم و تغییرات احتمالی آب و هوا افزایش یافت. دو مجموعه از رویدادها بر این دوره توجه عمومی و علمی را به خود معطوف کرد. اولین رویداد بروز شهاب آبی و هوایی نامساعد در بسیاری از مناطق جهان و ارتباط تعمق برانگیز آن با تغییرات اقلیمی و تغییرات اقتصادی و اجتماعی مانند افزایش قیمت کالاهای گوناگون در سراسر آسیا. سمبده مواد غذایی در غرب آفریقا و جنوب آسیا بود. دومین رویداد پذیرش این اصل علمی است که دخالت انسان در اجزای تشکیل‌دهنده شیمیایی اتمسفر می‌تواند منجر به تغییرات بزرگ اقلیمی منطقه‌ای و جهانی و تخریب محیط زیست به صورت باران‌های اسیدی، ورود اشعه ماوراء بنفش نور خورشید و تغییرات گسترده آب و هوایی گردد. در مجموع تنوع آزمایشات نشان‌دهنده این موضوع است که سطح تغییرات اقلیم و محیط زیست و شناخت آنها بوسیله انسان افزایش یافته است به طوری که سرعت و میزان تغییرات سوال برانگیز می‌باشد.

میزان تغییرات گرمایش متوسط جهانی در طی هزاران سال گذشته ثابت بوده در حالیکه در دوره‌های کوتاه‌مدت فعلی تغییرات مطلوب یا غیر مطلوب در بسیاری از مناطق به وقوع پیوسته است. در مناطقی که سطح تغییرات و فعالیت‌های انسانی بیش

از حد معمول است بسیاری از فرصت‌های طبیعی از بین رفته و به اکوسیستم و اجتماعات انسانی و سایر موجودات زنده آسیب زیادی وارد شده است. چگونگی پاسخ به تأثیر تغییرات اقلیمی و سازگاری با چنین تغییراتی و تطابق نیازهای انسانی با اقلیم از جمله مسائل مهم و قابل توجهی هستند که مستلزم مطالعه علمی اقلیم، اکولوژی و محیط زیست می‌باشند. ارزیابی اثرات اقلیمی و زیست‌محیطی مفهوم جدید و در حال رشد است و کتاب حاضر شیوه‌ها، مفاهیم و مشکلات زیست‌محیطی را به خوبی مورد بررسی دقیق قرار داده است.

پیشگفتار مترجمین

کیفیت زندگی بر روی زمین رابطه تنگاتنگی با کیفیت محیط زیست دارد. دگرگونیهای قرن اخیر به شکلی بوده که جهانیان را بهت زده نموده است. رشد صنعتی و فناوری و افزایش سریع جمعیت منجر به افزایش مصرف سوخت، تولید آلودگیهای شیمیایی صنعتی، کودهای شیمیایی، سموم دفع آفات و داروها شده است تا به این طریقی موجب بهبود کیفیت زندگی انسان گردد. در این میان به منابع طبیعی و محیط زیست توجه کمتری شده و متأسفانه محیط زیست در معرض تخریب و آلودگی قرار گرفته است. این معضلات در ابتدا و اواسط قرن بیستم میلادی چنان خود را به ظهور رساندند که بیم گزندگان و دست‌اندرکاران را به تفکر فرو برد که چرا و چگونه در طی کوتاهی مدت زمان بسیار کوتاه بدون توجه به حفظ محیط زیست، صدمات جبران ناپذیری به آن وارد نمودند. از جمله آنها می‌توان به آلودگیهای مختلف زیست‌محیطی، تخریب آب‌ها، تغییر اقلیم و گرم شدن زمین، از بین رفتن زیستگاهها و زیست بوم‌های مختلف، ناپدید شدن موارد دیگر اشاره نمود.

در اواخر دهه‌های ۸۰ و ۹۰ میلادی تلاشهایی به منظور حفاظت از محیط زیست و توجه به حیات نسل فعلی و نسلهای آتی سر لوحه فعالیتهای علمی و اجتماعی بشر قرار گرفت تا بتوان ضمن پیشرفتهای مناسب علمی و تکنولوژیکی، محیط زیست مناسبی را برای زندگی و بهره‌وری هر چه بیشتر ایجاد نمود. در این راستا پایش و دیده‌بانی کیفیت محیط زیست و ارزیابی اثرات زیست‌محیطی به منظور شناسایی و پیش‌بینی اثرات یک پروژه بر روی رفاه و سلامت انسان و نیز محیط

بیوژئوفیزیکی او از جایگاه ویژه‌ای در کشورهای مختلف جهان برخوردار شد. در حال حاضر با توجه به اثرات تخریبی و بعضاً غیر قابل جبران و بسیار پرهزینه پروژه‌های توسعه‌ای، فرآیندهای پایش و ارزیابی اثرات زیست‌محیطی به عنوان ابزار مدیریت محیط زیست برای دستیابی به توسعه پایدار بسیار مدنظر قرار گرفته‌اند.

در پایان توجه به مطالب ارائه شده در این کتاب به نظر می‌رسد که محتوای آن برای فعالان بخش محیط زیست و دانشجویان این رشته در مقطع تحصیلات تکمیلی که باید با مباحث اکولوژی محیط زیست و سیستم ارزیابی زیست‌محیطی آشنایی داشته باشند، مفید فایده قرار گیرد.